

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 474/2016-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Wüstenrot poisťovňa, a. s., Karadžičova 17, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Jaroslavom Čollákom, Floriánska 19, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 243/2015 z 22. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Wüstenrot poisťovňa, a. s., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júla 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Wüstenrot poisťovňa, a. s., Karadžičova 17, Bratislava (ďalej aj „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 243/2015 z 22. marca 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalovanej v 2. rade účastníkom súdneho konania o zaplatenie sumy 800 000 €, ktorú si návrhom doručeným Okresnému súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) uplatnili žalobcovia v 1. až 3. rade ako pozostalé blízke osoby po zomrelej obeti dopravnej nehody (ďalej len „žalobcovia“). Zaplatenia uvedenej sumy ako náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do osobnostných práv sa žalobcovia domáhali proti žalovanému v 1. rade ako vodičovi motorového vozidla (ďalej len „žalobca v 1. rade“) a sťažovateľke ako poisťovateľovi, u ktorej bolo motorové vozidlo žalobcu v 1. rade povinne zmluvne poistené v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“). Žalovaný v 1. rade bol vodičom motorového vozidla a jeho zavinením v zmysle právoplatného rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 252/2011 bol usmrtený syn žalobcov v 1. a 2. rade a brat žalobcu v 3. rade.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 6 C 51/2014 z 13. novembra 2014 zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 10 000 €, žalobkyni v 2. rade sumu 10 000 € a žalobcovi v 3. rade sumu 5 000 € a vo zvyšku žalobu zamietol.

Na základe odvolania sťažovateľky, ako aj žalobcov krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti sťažovateľky zaplatiť jednotlivým žalobcom stanovenú sumu a súčasne zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí zvyšku návrhu tak, že zaviazal aj žalovaného v 1. rade zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 10 000 €, žalobkyni v 2. rade sumu 10 000 € a žalobcovi v 3. rade sumu 5 000 € s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého.

Sťažovateľka počas súdneho konania argumentovala, že náhrada škody na zdraví a nákladov pri usmrtení podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. nezahŕňajú

nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravnej nehody. Oba konajúce všeobecné sudy dospeli podľa sťažovateľky k nesprávnemu právnemu záveru, keď poukazujúc na eurokonformný výklad konštatovali, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy je krytá povinným zmluvným poistením. Aplikácia § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka krajským súdom je podľa názoru sťažovateľky v danom právnom vzťahu neaplikovateľná, popiera účel a význam tohto ustanovenia a navyše krajský súd nedal sťažovateľke jasnú a presvedčivú odpoveď na jej argumentáciu uvedenú v odvolaní.

Podľa sťažovateľky *„zo žiadneho ustanovenia slovenského právneho poriadku ale ani z právne záväzných aktov EÚ nevyplýva, že by sa z povinného zmluvného poistenia mala plniť v rámci náhrady škody na zdraví aj nemajetková ujma pri zásahu do osobnostných práv pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravnej nehody“*. Z uvedeného dôvodu sťažovateľka v súdnom konaní namietala, že nebola pasívne vecne legitimovaná, keďže žalobcami uplatnený nárok je možné úspešne žalovať jedine priamo vo vzťahu k žalovanému v 1. rade ako vodičovi motorového vozidla, ktorý smrť blízkej osoby zaviniť. Platná právna úprava obsiahnutá v § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. nezahrňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ale len taxatívne vymedzené nároky. Na uvedenej konštatácii nič nemení ani odkaz konajúcich všeobecných súdov na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci sp. zn. C – 22/12 účastníkov Kataríny Haasovej proti Rastislavovi Petríkovi a spol. Z doterajšej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyplýva, že náhrada škody na zdraví a nákladov pri usmrtení podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. nezahŕňajú nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv po obetiach dopravnej nehody (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009 z 20. apríla 2011 a sp. zn. 4 Cdo 139/2011 z 30. októbra 2012).

Sťažovateľka ďalej uviedla, že *«náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody v SR ako súčasť ochrany osobnostných práv totiž nie je predmetom úpravy európskeho práva, pretože táto problematika spadá v zmysle zakladateľských dokumentov EÚ do právomoci členského štátu. Harmonizácia právnych úprav sa takto netýka spôsobu a rozsahu náhrady škody.*

Harmonizácia právnych úprav v predmetnej oblasti sa týka iba rozsahu poistného krytia v tom zmysle, že z poistného krytia nemožno vylučovať či redukovať také nároky poškodených, ktoré im vyplývajú z národnej právnej úpravy zodpovednosti za škodu.

V nadväznosti na vyššie uvedené SDEÚ vo výroku svojho rozsudku zámerne neuviedol, že povinné zmluvné poistenie „kryje“ aj nároky pozostalých, ale iba to, že toto poistenie „má pokrývať“ aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám, ktoré boli usmrtené pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo.

Národnú úpravu nárokov poškodených na náhradu škody upravuje šiesta časť Občianskeho zákonníka, konkrétne pod názvom „Spôsob a rozsah náhrady“ (§ 442 a nasl. OZ), pričom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tretích osôb tu nie je upravený, keďže tento je upravený v prvej časti Občianskeho zákonníka (§ 13 ods. 2 OZ).

Z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP vyplýva, že toto poistenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví“, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv Občiansky zákonník striktne od seba odlišuje (porovnaj § 13 ods. 2 a § 16 OZ na jednej strane a § 444 a nasl. OZ na druhej strane).

... V Slovenskej republike platí princíp písaného práva, čo je v protiklade s princípom sudcovskej tvorby práva, na základe čoho uvedený rozsudok SDEÚ nemá subsidiárny právny účinok na právny poriadok SR, ktorý je v predmetnej oblasti daný výslovnou zákonnou úpravou. Z uvedeného možno vyvodiť jednoznačný záver, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v Slovenskej republike nepokrýva aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, pretože jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu neupravuje vnútroštátne právo SR uplatniteľné v spore vo veci samej.

V uvedenej veci pritom neprichádza do úvahy ani tzv. eurokonformný výklad relevantných ustanovení zákona o PZP, na ktorý sa odvoláva odvolací súd, a to z viacerých dôvodov. Aj eurokonformný výklad má totiž svoje hranice, ktoré sa postupne kreovali a to rozhodovacou činnosťou SDEÚ. Zásada konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva, pričom je tiež obmedzený všeobecnými právnymi

zásadami, akými sú predovšetkým zásada právnej istoty a zákazu retroaktivity (Pupino C-105/03, Adeneler C-212/04).

Práve zásada právnej istoty musí umožniť vnútroštátnym súdom, aby neboli nútené k výkladu vnútroštátneho práva, ktorý ide nad rámec toho, čo môže jednotliviec legitímne očakávať (Bobek, M - Bríza, P. - Komárek, J.: Vnitrostátni aplikace práva Evropské unie. Praha: CH.Beck, vydání L, 201 J, s. 176). Právna úprava a rozsah poistného krytia z PZP sú pritom v zákone jasne definované a náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd do tohto rozsahu nepatrí.

Odvolacím súdom použitý eurokonformný výklad pojmu „škoda na zdraví“ podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP v tom zmysle, že by mal zahŕňať aj náhradu nemajetkovej ujmy blízkych osôb obeť dopravnej nehody, je v priamom rozpore so slovenským právom (contra legem), a preto nemôže byť prípustný.

Vychádzajúc z uvedeného zastáva sťažovateľ názor, že k zahrnutiu práva pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy do existujúceho rámca rozsahu poistného krytia podľa zákona o PZP nemožno dospieť ani eurokonformným výkladom zákona o PZP (nepriamym účinkom smerníc).

Za právne významnú skutočnosť považuje sťažovateľ aj skutočnosť, že k protiprávnemu zásahu žalovaného v 1. rade do osobnostných práv žalobcov (právo na súkromný a rodinný život) došlo ešte 2.8.2011, teda pred zverejnením rozsudku SDEÚ vo vecí Haasová. Sťažovateľ ako podnikateľ a zároveň poisťovateľ sa v zmysle už uvedenej zásady právnej istoty a dovedy ustálenej judikatúry najvyššieho súdu spoliehal na rozsah krytia z PZP taxatívne definovaný v § 4 ods. 2 Zákona o PZP, ako aj na jeho súlad s úijnou právnou úpravou. Vychádzajúc z uvedených skutočností preto sťažovateľ (a podľa jeho informácií aj všetci ostatní poisťovatelia pôsobiaci na trhu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla), vychádzal pri kalkulácii cien PZP z toho, že v jeho rozsahu nie je zahrnutá náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravnej nehody.

Uvedené východiská vedú k právnemu záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých osôb po dopravnej nehode, nie je krytá zákonom o PZP, je svojim účelom, obsahom a koncepciou právnej úpravy odlišná od náhrady škody na zdraví a nespadá pod taxatívne vymedzené nároky uvedené v § 4 ods. 2 Zákona o PZP. Vzhľadom na uvedené

preto súd nemôže zaviazať na plnenie tohto nároku poisťovňu (žalovaného v 2. rade), pretože jej chyba pasívna vecná legitímácia v spore.».

Podľa sťažovateľky o arbitrárnosti rozsudku krajského súdu svedčí aj ďalšia rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu (aj po vydaní rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci Haasová, a to rozsudok sp. zn. 3 Cdo 301/2012 z 31. 3. 2016), v ktorom najvyšší súd v celom rozsahu zotrval na záveroch vyslovených vo svojom skoršom rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 168/2009 z 20. apríla 2011.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti Wüstenrot poisťovňa, a. s. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 243/2015 z 22. marca 2016 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 243/2015 z 22. marca 2016 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Trenčíne je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 363,79 EUR na účet JUDr. Jaroslava Čolláka, advokáta, do troch dní od právoplatnosti nálezů.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu v časti, ktorou rozhodol, že sťažovateľka ako žalovaná v 2. rade je povinná zaplatiť každému zo žalobcov v 1., ako aj v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10 000 € a žalobcovi v 3. rade sumu 5 000 €.

Podstatou argumentácie sťažovateľky je namietanie nesprávnych právnych záverov krajského súdu (aj okresného súdu) v otázke výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody

na zdraví a nákladov pri usmrtení, a tým aj ustálenia pasívnej vecnej legitímácie sťažovateľky vo vzťahu k žalobcom uplatňovanému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa názoru sťažovateľky výklad a aplikácia práva krajským súdom sú za hranicou ústavne udržateľného výkladu, keďže ju zaväzujú na také plnenie, ktoré de lége lata nie je súčasťou krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla; svojvoľne a v rozpore s významom a účelom relevantných zákonných ustanovení o ochrane osobnosti ju zaväzujú na plnenie náhrady nemajetkovej ujmy napriek tomu, že nie je pôvodcom zásahu do osobnostných práv a za tento nemôže zodpovedať ani podľa Občianskeho zákonníka a ani podľa zákona č. 381/2001 Z. z. Ani krajským súdom aplikovaný eurokonformný výklad nemôže viesť k rozhodovaniu v priamom rozpore s vnútroštátnou právnou úpravou.

Pre účely posúdenia argumentácie sťažovateľky sa ústavný súd oboznámil s odôvodnením rozsudku krajského súdu, ktorý v jeho relevantnej časti uviedol:

«Čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie odporcu 2/ ako poistiteľa, ktorá je základným predmetom jeho odvolania, k tejto otázke zaujal Krajský súd v Trenčíne stanovisko v rozhodnutí zo dňa 21.5.2015, č. k. 4Co/658/2014-158, kde uviedol: „Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poistiteľa je rozhoduje vyriešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone o povinnou: zmluvnom poistení, naj ma r ustanovení § 4 ods. 2 zákona, ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia v našom právnom prostredí, je potrebné vykladať pojem škoda eurokonformne. Rozhodujúci je v danej veci citovaný rozsudok ESD C-22/12 vo veci Haasová a odkaz na prijaté tri európske smernice týkajúce sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, neskôr, v roku 2009 konsolidovaných smernicou 2009/103. K námietke nepriameho účinku smerníc odvolací súd uvádza, že táto charakteristika smerníc nič nemení na potrebe uplatňovania princípu prednosti práva ES pred národným poriadkom za každých okolností. Aj v prípade, že nedochádza k priamej aplikácii konkrétnej právnej normy ES, to znamená, keď sa na určitý právny prípad aplikuje norma vnútroštátna, mala by byť interpretovaná a použitá v súlade správam ES (tzv. nepriamy účinok práva ES; pozri prípad Von Colson a Kamann – rozsudok ESD z 10.04.1984 vo veci 14/82, prípad Marleasing – rozsudok ESD z 13.11.1990 vo veci C-106/89). Z judikatúry Európskeho

súdneho dvora vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti rešpektovať právo Únie a že vnútroštátne ustanovenia ktoré upravujú náhradu škody pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať smernici jej potrebný účinok (rozsudok ESD z 9. júna 2011 vo veci C-409/2009). Z bodu 55 označeného rozsudku ESD vo veci Haasová taktiež vyplýva, že pojem škody treba vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. V danom bode totiž ESD nehovorí o samostatnom, od pojmu škoda oddelenom pojme nemajetkovej ujmy, ale hovorí o „škode z dôvodu nemajetkovej ujmy“. Z tohto slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. Nasledujúce body rozsudku ESD vo veci Haasová odpovedajú na námietky pojmovej a obsahovej odlišnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy a práva na náhradu škody (napr. systematike úpravy v Občianskom zákonníku a pod.) K takémuto poňatiu škody sa mimo iného hlásia aj princípy európskeho deliktuálneho práva, ktoré definujú škodu ako majetkovú, alebo majetkovú ujmu na zákonom chránených záujmoch. Vetu za čiarkou vo výroku rozsudku ESD vo veci Haasová, ktorá stanovuje podmienku, za ktorej je náhrada nemajetkovej ujmy predmetom krytia z povinného poistenia „... ak vnútroštátne právo uplatniteľné vo veci samej upravuje jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu,“ neznamená, že ustanovenia § 11 a 13 slovenského Občianskeho zákonníka podľa ktorých súd prvého stupňa správne vec posúdil, sú týmto požadovaným „vnútroštátnym právom uplatňovaným na základe zodpovednosti za škodu“, skonštatoval ESD v hode 56 rozsudku vo veci Haasová. Zarozhodujúci pre uvedené konštatovanie považoval podľa bodu 59 fakt, že zodpovednosť poisteného vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu. Vo svetle uvedeného (eurokonformného) výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto je poistiteľ zodpovednosti za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu navrhovateľovi.“

Krajský súd aj v tejto veci na uvedených záveroch zotrváva, pretože sú v podstatnej miere založené na neskoršom rozhodnutí ESD, ktoré v čase rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.4.2011 citovanom odporcom 2/ nebolo vydané. V takto hraničnej otázke, ktorá je, zdá sa, práve vo vrchole aplikačného pnutia, nemožno pre túto osobitosť vychádzať z rozhodnutia Ústavného súdu ČR, z roku 2014, ktoré cituje odporca 2/.»

Z obsahu napadnutého rozsudku sa ústavný súd presvedčil, že krajský súd poskytol sťažovateľke náležitú súdnu ochranu, jej odvolacími námietkami sa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti danej veci. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali právne závery rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené. Keďže sťažovateľka obsahovo identické námietky vzniesla už v konaní pred okresným súdom, z rozhodnutí oboch súdov je zrejmá aj jasná kontinuita právnych záverov, ku ktorým dospeli. Napadnutý rozsudok krajského súdu tak nevykazuje znaky svojvôle, jeho odôvodnenie je zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností konkrétneho prípadu. Krajský súd jasne uviedol, ktorými zákonnými ustanoveniami príslušného procesnoprávneho kódexu sa pri posudzovaní predmetnej veci riadil, pričom na daný prípad správne aplikoval aj relevantné ustanovenia hmotnoprávnych predpisov.

Ústavný súd už viackrát (II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07) vyslovil, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nezahŕňa v sebe záruku úspechu v konaní. Ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa predstáv účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia týchto práv sťažnosťou pred ústavným súdom. Skutočnosť, že sťažovateľ sa so skutkovým a právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Okrem toho reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili

výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (IV. ÚS 340/04, I. ÚS 232/08).

Ústavný súd zároveň uvádza, že pre účely posúdenia námietok sťažovateľky sa oboznámil s úplným znením rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci sp. zn. C-22/12 z 24. októbra 2013, ktorý rozhodol takto:

„Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“

V súvislosti s citovaným rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie ústavný súd poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutie – uznesenie sp. zn. III. ÚS 646/2015 zo 16. decembra 2015, v ktorom v obdobnej veci konštatoval, že „hoci Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13, pozn.) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou

motorového vozidla upravuje zákon č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého má aj sťažovateľka ako poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.“.

Ústavný súd dodáva, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoje rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 206/2015 z 29. apríla 2015, ktorým bola obdobná sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

Keďže v danej veci okresný súd po vykonaní dokazovania rozsudkom čiastočne vyhovel návrhu žalobcov a každému z nich priznal náhradu nemajetkovej ujmy, čo krajský súd napadnutým rozsudkom v tejto časti potvrdil, zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia nebol potrebný.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky v nej uplatnenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016